

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే

॥ షట్పత్వారింశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ షట్చత్వారింశః సర్గః ॥

పరివ్రాజకరూపేణ రావణస్య సీతాయాః పార్శ్వే గమనం తస్యాః పరిచయం
జ్ఞాతుం తాం ప్రతి ప్రశ్నః సీతయా ఆతిథ్యాయ తస్య నిమంత్రణం చ

తయా పరుషముక్తస్తు కుపితో రాఘవానుజః |
స వికాంక్షన్ భృశం రామం ప్రతస్థే నచిరాదివ || 3.46.1 ||

తదాసాద్య దశగ్రీవః క్షిప్రమంతరమాస్థితః |
అభిచక్రామ వైదేహీం పరివ్రాజకరూపధృక్ || 3.46.2 ||

శ్లక్షకాషాయసంవీతః శిఖీ ఛత్రీ ఉపానహీ |
వామే చాంసేఽవసజ్యాథ శుభే యష్టికమండలూ || 3.46.3 ||

పరివ్రాజకరూపేణ వైదేహీమన్వవర్తత |
తామాససాదాతిబలో భ్రాతృభ్యాం రహితాం వనే || 3.46.4 ||

రహితాం సూర్యచంద్రాభ్యాం సంధ్యామివ మహత్తమః |
తామపశ్యత్ తతో బాలాం రాజపుత్రీం యశస్వినీం || 3.46.5 ||

రోహిణీం శశినా హీనాం గ్రహవద్ భృశదారుణః |
తముగ్రం పాపకర్మాణం జనస్థానగతా ద్రుమాః || 3.46.6 ||

సందృశ్య న ప్రకంపంతే న ప్రవాతి చ మారుతః |
శీఘ్రస్రోతాశ్చ తం దృష్ట్వా వీక్షంతం రక్తలోచనం || 3.46.7 ||

స్తిమితం గంతుమారేభే భయాద్ గోదావరీ నదీ |
రామస్య త్వంతరం ప్రేప్సుర్దశగ్రీవస్తదంతరే || 3.46.8 ||

ఉపతస్థే చ వైదేహీం భిక్షురూపేణ రావణః |
అభవ్యో భవ్యరూపేణ భర్తారమనుశోచతీం || 3.46.9 ||

అభ్యవర్తత వైదేహీం చిత్రామివ శనైశ్చరః |
సహసా భవ్యరూపేణ తృణైః కూప ఇవావృతః || 3.46.10 ||

అతిష్ఠత్ ప్రేక్ష్య వైదేహీం రామపత్నీం యశస్వినీం |
తిష్ఠన్ సంప్రేక్ష్య చ తదా పత్నీం రామస్య రావణః || 3.46.11 ||

శుభాం రుచిరదంతోష్ఠీం పూర్ణచంద్రనిభాననాం |
ఆసీనాం పర్ణశాలాయాం బాష్పశోకాభిపీడితాం || 3.46.12 ||

స తాం పద్మపలాశాక్షీం పీతకౌశేయవాసినీం |
అభ్యగచ్ఛత వైదేహీం హృష్టచేతా నిశాచరః || 3.46.13 ||

దృష్ట్వా కామశరావిధ్ధో బ్రహ్మఘోషముదీరయన్ |
అబ్రవీత్ ప్రశ్రితం వాక్యం రహితే రాక్షసాధిపః || 3.46.14 ||

తాముత్తమాం త్రిలోకానాం పద్మహీనామివ శ్రియం |
విభ్రాజమానాం వపుషా రావణః ప్రశశంస హ || 3.46.15 ||

రౌప్యకాంచనవర్ణాభే పీతకౌశేయవాసిని |
కమలానాం శుభాం మాలాం పద్మినీవ చ బిభృతీ || 3.46.16 ||

హ్రీః శ్రీః కీర్తిః శుభా లక్ష్మీరప్పరా వా శుభాననే |
భూతిర్వా త్వం వరారోహే రతిర్వా స్వైరచారిణీ || 3.46.17 ||

సమాః శిఖరిణః స్నిగ్ధాః పాండురా దశనాస్తవ |
విశాలే విమలే నేత్రే రక్తాంతే కృష్ణతారకే || 3.46.18 ||

విశాలం జఘనం పీనమూరూ కరికరోపమా |
ఏతావ్రపచితౌ వృత్తౌ సంహతౌ సంప్రగల్భితౌ || 3.46.19 ||

పీనోన్నతముఖౌ కాంతౌ స్నిగ్ధతాలఫలోపమా |
మణిప్రవేకాభరణౌ రుచిరౌ తే పయోధరౌ || 3.46.20 ||

చారుస్మితే చారుదతి చారునేత్రే విలాసిని |
మనో హరసి మే రామే నదీకూలమివాంభసా || 3.46.21 ||

కరాంతమితమధ్యాసి సుకేశే సంహతస్తని |
నైవ దేవీ న గంధర్వీ న యక్షీ న చ కిన్నరీ || 3.46.22 ||

నైవంరూపా మయా నారీ దృష్టపూర్వా మహీతలే |
రూపమగ్ర్యం చ లోకేషు సౌకుమార్యం వయశ్చ తే || 3.46.23 ||

ఇహ వాసశ్చ కాంతారే చిత్తమున్మాధయంతి మే |
సా ప్రతిక్రామ భద్రం తే న త్వం వస్తుమిహార్హసి || 3.46.24 ||

రాక్షసానామయం వాసో ఘోరాణాం కామరూపిణాం |
ప్రాసాదాగ్రాణి రమ్యాణి నగరోపవనాని చ || 3.46.25 ||

సంపన్నాని సుగంధీని యుక్తాన్యాచరితుం త్వయా |
వరం మాల్యం వరం గంధం వరం వస్త్రం చ శోభనే || 3.46.26 ||

భర్తారం చ వరం మన్యే త్వద్వ్యుక్తమసితేక్షణే |
కా త్వం భవసి రుద్రాణాం మరుతాం వా శుచిస్మితే || 3.46.27 ||

వసూనాం వా వరారోహే దేవతా ప్రతిభాసి మే |
నేహ గచ్ఛంతి గంధర్వా న దేవా న చ కిన్నరాః || 3.46.28 ||

రాక్షసానామయం వాసః కథం తు త్వమిహాగతా |
ఇహ శాఖామృగాః సింహా ద్వీపివ్యాఘ్రమృగా వృకాః || 3.46.29 ||

ఋక్షాస్తరక్షవః కంకాః కథం తేభ్యో న బిభ్యసే |
మదాన్వితానాం ఘోరాణాం కుంజరాణాం తరస్వినాం || 3.46.30 ||

కథమేకా మహారణ్యే న బిభేషి వరాననే |
కాసి కస్య కుతశ్చ త్వం కిం నిమిత్తం చ దండకాన్ || 3.46.31 ||

ఏకా చరసి కల్యాణి ఘోరాన్ రాక్షససేవితాన్ |
ఇతి ప్రశస్తా వైదేహీ రావణేన మహాత్మనా || 3.46.32 ||

ద్విజాతివేషేణ హి తం దృష్ట్వా రావణమాగతం |
సర్వైరతిథిసత్కారైః పూజయామాస మైథిలీ || 3.46.33 ||

ఉపానీయాసనం పూర్వం పాద్యేనాభినిమంత్య చ |
అబ్రవీత్ సిద్ధమిత్యేవ తదా తం సౌమ్యదర్శనం || 3.46.34 ||

ద్విజాతివేషేణ సమీక్ష్య మైథిలీ
సమాగతం పాత్రకుసుంభధారిణం |
అశక్యముద్ ద్వేష్టుముపాయదర్శనా -
న్యమంత్రయద్ బ్రాహ్మణవత్ తథాగతం || 3.46.35 ||

ఇయం బృసీ బ్రాహ్మణ కామమాస్యతా -
మిదం చ పాద్యం ప్రతిగృహ్యతామితి |
ఇదం చ సిద్ధం వనజాతముత్తమం
త్వదర్థమవ్యగ్రమిహోపభుజ్యతాం || 3.46.36 ||

నిమంత్తమాణః ప్రతిపూర్ణభాషిణీం
నరేంద్రపత్నీం ప్రసమీక్ష్య మైథిలీం |

ప్రసహ్య తస్యా హరణే దృఢం మనః
 సమర్పయామాస వధాయ రావణః || 3.46.37 ||

తతః సువేషం మృగయాగతం పతిం
 ప్రతీక్షమాణా సహలక్ష్మణం తదా |
 నిరీక్షమాణా హరితం దదర్శ తన్ -
 మహద్ వనం నైవ తు రామలక్ష్మణౌ || 3.46.38 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే షట్చత్వారింశః సర్గః ||